

Dokumentets syfte

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggare samt ge information till medborgare. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan. Riktlinjerna är därför vägledande och gäller aldrig utan undantag.

Dokumentet gäller för

Riktlinjerna avser vuxna personer som är 18 år och äldre, som på grund av stora svårigheter att hantera sin privata ekonomi samt har återkommande skulder främst hyresskulder. Och har en inkomst som kan begäras in av kommunen.

Begreppsförklaring

Förmedlingsmedel och *egna medel* är samma insats och benämns fortsättningsvis för förmedlingsmedel.

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
SOCN 2016/282	2016-04-06	Socialnämnden	Socialnämnden	Social- och äldredirektören

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Nacka kommunens utgångspunkter	3
2	Grundläggande bestämmelser	3
2.1	Socialtjänstlagen (2001:453)	4
2.2	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	4
2.3	Delegationsordning	4
2.4	Barnperspektiv	4
2.5	Våld i nära relationer	4
2.6	Intern samverkan	5
3	Handläggning.....	5
1.1	Ansökan och utredning	5
1.2	Insats och uppföljning.....	6

I Inledning

Enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, har kommunen det yttersta ansvaret för att de som bor och vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. De insatser, som myndigheten fattar beslut om, ska så långt som möjligt ges i frivilliga former med beaktande av den enskildes självbestämmanderätt.

När en enskild av olika anledningar inte klarar att sköta sin ekonomi på egen hand, kan han/hon ansöka om förmedlingsmedel som hjälp med att hantera ekonomin. Förmedlingsmedel är en insats som innebär en förvaltning av en individs ekonomi. Socialnämnden har inte någon dispositions- eller bestämmanderätt för de medel som förvaltas. Nacka kommun anser att förmedlingsmedel är en insats som ska användas när alla andra metoder och arbetsätt är uttömda, eller som en del av utredning avseende godmanskap.

Intentionen är att den enskilde ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt och därmed ska socialtjänsten stödja och hjälpa den enskilde att själv hantera sin ekonomi. Socialnämndens insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med honom/henne. Brukarinflytandet ska betonas, vilket innebär att det är viktigt att den enskilde har stort inflytande på innehållet i erhållna insatser.

Målet är att den enskilde inte ska riskera att bli vräkt på grund av obetald hyra eller få betalningsanmärkningar för obetalda räkningar. Målet på sikt är att förmedlingsmedel och tillhörande insatser hjälper den enskilde att hantera sin ekonomi.

I.1 Nacka kommunens utgångspunkter

Beslutade insatser ska överensstämma med de mål och grundläggande värderingar som gäller för Nacka kommun. Nacka kommuns vision är öppenhet och mångfald. Kommunens organisation ska genomsyras av förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar.

Oavsett lagstiftning gäller följande principer:

- alla människors lika värde
- integritet och självbestämmande
- tillgänglighet
- delaktighet
- kontinuitet och helhetssyn

Socialtjänstens arbetsätt ska så långt det är möjligt baseras på kunskaps- och evidensbaserade metoder. Målet är att alla nya arbetsmetoder som införs ska byggas på en evidensbaserad praktik.

2 Grundläggande bestämmelser

Socialekreterare som arbetar med myndighetsutövning är ansvariga för att hålla sig uppdaterade om lagar och föreskrifter inom sitt verksamhetsområde.

2.1 Socialtjänstlagen (2001:453)

Enligt socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att de som bor och vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär dock ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän. (2 kap 1 § SoL).

Den som har behov av stöd och vård kan ansöka om detta i form av bistånd. Biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. (4 kap. 1 § SoL)

2.2 Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om den enskilds personliga förhållanden, om inte uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde eller någon närstående lider men. Om utredningen eller insatser genomförs av annan nämnd än socialnämnden ska den enskilde samtycka till att dennes uppgifter lämnas till socialnämnden och övriga inblandade nämnder så som arbets- och företagsnämnden och äldrenämnden.

2.3 Delegationsordning

Enligt 6 kap. 33 § kommunallagen får en nämnd uppdra åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Delegation för beslut inom ramen för utredning och insats regleras i socialnämndens delegationsordning.

2.4 Barnperspektiv

Barns bästa ska alltid beaktas enligt Socialtjänstlagen 1 kap. 2 §. Socialtjänsten ska ha ett barnperspektiv i utredningen och i beslutsfattandet vilket innebär att noga analysera vilka följder ett beslut kan få för enskilda barn. En av de grundläggande principerna i FN:s barnkonvention, som Sverige förbundit sig att följa, är att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. Vid bedömning av förmedlingsmedel ska särskild hänsyn tas till barnets situation.

Socialtjänstens medarbetare är skyldiga enligt 14 kap. 1 § SoL att genast anmäla till socialnämnden om de får kännedom om något som kan innebära att nämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

2.5 Våld i nära relationer

Våld kan förekomma i alla relationer oavsett ålder, kultur, religion, etnicitet och social tillhörighet. De flesta av dem som utsätts för våld i nära relationer är kvinnor och barn, men även män är drabbade. Våld är alla slags övergrepp, både fysiskt, psykiskt och sexuellt våld samt social utsatthet och materiell och ekonomisk utsatthet. Personer som är utsatta för våld kan vara aktuella inom alla socialtjänstens enheter samt inom olika typer av öppna verksamheter.

Det finns flera lagar till skydd mot våld, och en rad myndigheter ansvarar tillsammans för att förebygga våld samt skydda och hjälpa de som blir utsatta. Nacka

kommuns handlingsplan för arbetet med våld i nära relation ska säkerställa att alla som har varit utsatta för våld i nära relationer får det bemötande, stöd och den insats de behöver oberoende av var ärendet har aktualiserats.

2.6 Intern samverkan

Den enskilde som beviljas förmedlingsmedel kan ha kontakt med olika enheter inom Nacka kommun. För att uppnå bästa möjliga stöd och service för den enskilde samverkar kommunens olika enheter.

3 Handläggning

All dokumentation och handläggning ska utgå från gällande lagstiftning. Vid handläggning ska stor vikt läggas vid personens rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande. All dokumentation ska följa föreskriften om handläggning och dokumentation.¹

Den dokumentationsskyldighet som finns reglerad i socialtjänstens verksamhet och som återfinns i 11 kap. 5 och 6 §§ Socialtjänstlagen gäller även för förmedlingsmedel. Därmed ska löpande journalanteckningar föras. Reglerna om insyn i akten samt rätten att få anteckningar förda till akten ska tillämpas. Arbetet ska präglas av kvalitet och säkerhet i enlighet med 3 kap. 3 § Socialtjänstlagen. Handläggningen avseende förmedlingsmedel ska med andra ord ske på samma sätt om allt annat bistånd som ges inom socialtjänsten.

Dessutom finns bestämmelser i handelsbalk (1736:0123 2) (HB) om sysslomannaskap, ett uppdrag som har beröringspunkter med förvaltning av förmedlingsmedel. Länsstyrelsen i Stockholms län har i en cirkulärskrivelse om förvaltning av förmedlingsmedel (dnr 500-92-27309) lyft fram vissa förhållanden som är viktiga att tänka på då man hanterar dessa ärenden och hänvisat till sysslomannaskapet. I skrivelsen sägs att förvaltning av förmedlingsmedel är ett ansvarsfullt åtagande och kräver goda kunskaper om gällande lagar och rättstillämpning. Att förvalta någons medel ska ses som en service till den enskilde. Uppdraget är likvärdigt med ett sysslomannaskap vars uppgift och ansvar är reglerat i 18 kap. HB Sysslomannaskapet innebär en redovisningsskyldighet som innebär att inkomster och utgifter ska redovisas till den enskilde samt att betalningar ska styrkas med verifikationer. Då uppdraget upphör ska sysslomannen lämna en slutredovisning. Föreligger det då brister i redovisningen kan den som innehar sysslomannaskapet bli ersättningsskyldig.

1.1 Ansökan och utredning

En ansökan eller anmälan kan ske genom eget initiativ från den enskilde eller på initiativ av arbets- och företagsnämnden, äldre- eller socialnämnden. Enligt

¹ SOSFS 2014:5 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS.

11 kap. 1 § SoL ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Ett ärende ska handläggas skyndsamt efter det att ansökan eller anmälan inkommit.

En utredning ska ligga till grund för individ- och familjeomsorgens bedömning och beslut om insats för den enskilde.

Om ansökan beviljas lämnar den enskilde en fullmakt till socialnämnden på sin inkomst, t.ex lön eller pension och i samråd med den enskilde gör nämnden en plan över vilka räkningar som den enskilde behöver nämndens hjälp med att betala. Resterande belopp hanteras av den enskilde själv.

En genomförandeplan ska upprättas mellan den enskilde och socialnämnden.

Följande ska framgå av planen:

- Vilken period insatsen avser
- Vilka räkningar som den enskilde ska få stöd att betala
- Utbetalningsplan
- När och hur planen ska följas upp
- Vem som är ansvarig inom myndigheten
- Underskrift av den enskilde

1.2 Insats och uppföljning

Bistånd i form av förmedlingsmedel ska begränsas utifrån den enskildes behov och den enskilde ska under denna tid få stöd i att utveckla sin förmåga att kunna hantera sina förmedlingsmedel. Efter sex månader ska beslutet alltid omprövas. Uppföljning ska ske med jämna mellanrum för att följa och uppmärksamma den enskildes behov och förutsättningar.

I de fall en person har mycket svårt att löpande sköta sin ekonomi under längre tid ska en anmälan om behov av god man eller förvaltare lämnas till Överförmyndarnämnden. Enligt 5 kap 3 § Socialtjänstförordningen skall socialnämnden anmäla behov av god man.

Förmedlingsmedel är en frivillig insats och kan när som helst avslutas på den enskildes begäran. Socialnämnden har också rätt att säga upp samarbetet om överenskommelsen som är gjord inte följs. Förmedlingsmedel ska fungera som en tillfällig hjälp.